

วันตรุษจีน: ความหมายของซองอั่งเปากับแต๊ะเอีย
(Chinese New Year: Meaning of red envelopes and packets)

โดย นางสาวจันทร์รัตน์ หิรัญกิจรังษี
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่มาของภาพ: www.kapook.com

ตรุษจีน หรือ “ซุนเจีย” (春節 [Chūnjié]) นับว่าเป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดของจีน เพราะชาวจีนถือว่า “วันตรุษจีน” คือ วันขึ้นปีใหม่ตามปฏิทินจีน ซึ่งเป็นแบบสุริยจันทรคติ ตรุษจีนจึงมักเรียกว่า "วันขึ้นปีใหม่จันทรคติ" ในประเทศจีน ยังมีอีกชื่อหนึ่งว่า "เทศกาลฤดูใบไม้ผลิ" เพราะฤดูใบไม้ผลิตามปฏิทินจีนเริ่มต้นด้วยวันลีชุน ซึ่งเป็นวันแรกในทางสุริยคติของปีปฏิทินจีน เป็นช่วงเวลาที่มียอดอากาศดีที่สุด วันดังกล่าวยังเป็นวันสิ้นสุดฤดูหนาว ซึ่งคล้ายกันกับงานเทศกาลของตะวันตก หรือที่เรียกกันว่า “คริสต์มาส (Christmas)” โดยเทศกาลตรุษจีนนี้เริ่มต้นในวันที่ 1 เดือน 1 (正月 [Zhèngyuè]) ในปฏิทินจีนโบราณและสิ้นสุดลงในวันที่ 15 ด้วยเทศกาลหยวนเซียว หรือเทศกาลโคมไฟ (แรม 15 ค่ำเดือนอ้าย) ทั้งนี้ คืบก่อนตรุษจีนเป็นวันที่ครอบครัวจื๋นมารวมญาติพี่น้องเพื่อรับประทานอาหารเย็นเป็นประจำทุกปี เรียกว่า “ซูซี่” (除夕 [Chúxī]) ดังนั้นชาวจีนจึงให้ความสำคัญกับเทศกาลนี้เป็นอย่างยิ่ง และมีการเฉลิมฉลองทั่วโลกโดยเฉพาะชุมชนขนาดใหญ่ของคนเชื้อสายจีน ซึ่งในแต่ละพื้นที่ก็จะมีพิธีเฉลิมฉลองแตกต่างกันไป

อย่างไรก็ตามสำหรับตรุษจีนในปีนี้ (ประจำปี พ.ศ.2562) ชาวจีนทุกเชื้อชาติจะถือประเพณีปฏิบัติอยู่ 3 วัน ดังนี้

- 1) วันจ่าย (ต๋อเส็ก) คือ วันก่อนวันสิ้นปี (ตรงกับวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2562): จะเป็นวันที่ต้องไปหาซื้ออาหาร ผลไม้ เครื่องเซ่นไหว้ต่าง ๆ มาเตรียมพร้อมไว้ก่อน เพราะว่าวันไหว้จะเป็นวันที่ร้านค้าต่าง ๆ จะหยุดยาวในช่วงเทศกาลตรุษจีน
- 2) วันไหว้ คือ วันสิ้นปี (ตรงกับวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562): จะเป็นวันที่มีการไหว้เทพเจ้าต่าง ๆ ด้วยอาหารผลไม้ เครื่องเซ่นไหว้ ฯลฯ ตามธรรมเนียมปฏิบัติขอพรไหว้เทพเจ้าแห่งโชคลาภหรือบรรพบุรุษ
- 3) วันเที่ยว หรือ วันขึ้นปีใหม่ หรือ วันถ้อ คือ วันที่หนึ่งของเดือนที่หนึ่งของปี เรียกว่า “จิวอิก” (初一) (ตรงกับวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562): จะเป็นวันที่คนจีนจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าใหม่ที่สวยงามสีแดงสดใส จะออกเดินทางไปเป็นครอบครัวเพื่อไปไหว้ขอพรผู้ใหญ่ หรือพากันท่องเที่ยว ถ้อว่า วันนี้เป็นวันแห่งสิริมงคล และงดทำบาปทั้งปวง

เมื่อมีเทศกาลตรุษจีนก็จะมีสิ่งเป็นสัญลักษณ์หรือประเพณีที่สืบทอดต่อกันมาของชาวจีน คือ การให้ซองอั่งเปาและแต๊ะเอีย โดย “อั่งเปา” และ “แต๊ะเอีย” เป็นการออกเสียงตามภาษาจีนแต้จิ๋ว อันเนื่องมาจากคนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่เป็นคนจีนแต้จิ๋ว นั่นเอง ซึ่งตามประเพณีชาวจีนอากงอาม่าผู้หลักผู้ใหญ่ในครอบครัวจะให้เงินกับลูกหลานในวันดังกล่าวพร้อมกล่าวคำอวยพร หรือถ้าให้เงินแก่ลูกน้อง หรือลูกหลานให้เงินอากงอาม่าผู้หลักผู้ใหญ่ได้ด้วยเช่นเดียวกัน โดยความหมายของซองอั่งเปาและแต๊ะเอีย สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) อั่งเปา (จีนกลาง: 红包 [hóngbāo]) หมายถึง ซองสีแดง อันหมายถึงสัญลักษณ์แห่งเทศกาลตรุษจีน (“อั่ง” แปลว่า สีแดง + “เปา” แปลว่า ซองหรือกระเป๋า) ซึ่งก็คือซองที่เราใส่เงินที่จะนำไปอวยพรนั่นเอง
- 2) แต๊ะเอีย หมายถึง เงินที่อยู่ในซอง ในสมัยก่อนเงินของชาวจีนเป็นเหรียญรูตรงกลางที่ต้องใช้เชือกร้อยผูกห้อยไว้กับเอว โดยคำว่า “แต๊ะ” แปลว่า ทับ หรือ กด และคำว่า “เอีย” แปลว่า เอว ได้ถูกย่อมาจากคำว่า “แต๊ะโต้วเอีย” (จีนกลาง: 压肚腰 [yā dù yāo]) ทั้งนี้คำว่า “โต้วเอีย” (จีนกลาง: 肚腰 [dù yāo]) นั้นหมายถึง “เอี๊ยม” หรือ แผ่นผ้าสำหรับคาดหน้าท้องของเด็กเล็กนั่นเอง คำนี้รวมกันจึงหมายถึง “ทับเอี๊ยม” ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อคนเฒ่าคนแก่อวยพรลูกเล็กเด็กแดง ด้วยการเอาถุงเงินถุงทองไปวาง “ทับ” บน “เอี๊ยม” ของเด็กน้อย อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีการใช้เงินในรูปแบบธนบัตรจึงเป็นการให้เงินใส่ซองนั่นเอง
- 3) จำนวนเงินใส่ซอง (แต๊ะเอีย) ชาวจีนมักใส่เป็นเลขคู่ เพราะหมายถึงโชคทวีคูณ โดยทั่วไปอาจจะใส่ 400 บาท 600 บาท 800 บาท และยังเป็นเลข 8 (จีนกลาง “ปา”: 八 [bā]) ยิ่งเป็นที่นิยม เพราะในภาษาจีนเสียงอ่านคล้ายคลึงกับคำว่า “ฟา” (จีนกลาง: 發 [fā] – ย่อมาจากคำว่า “ฟาไฉ” 發財 [fācái]) ซึ่งหมายถึง “ความรุ่งโรจน์” หรือ “ความร่ำรวย”

- 4) ประเพณีการให้แต๊ะเอีย สำหรับลูกหลานชาวจีนที่มีงานทำแล้วก็จะไม่ได้แต๊ะเอีย แม้เราอาจจะเคยได้แต๊ะเอียกันทุกปี แต่เมื่อเราเติบโตมีกรงานทำแล้ว ก็ต้องมอบซองสีแดงเป็นแต๊ะเอียให้กับเด็ก ๆ รุ่นหลังต่อไป
- 5) คำอวยพรเทศกาลตรุษจีน ในเทศกาลนี้ชาวจีนจะกล่าวคำ “ห่ออ่วย” หรือคำอวยพรภาษาจีนให้กัน หรือมีการติดห่ออ่วยไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ คำที่นิยมใช้กัน ได้แก่ 新正如意 新年發財, 紅包多 多來 (แต่จีว: ซินเจียยู่อี้ ซินนี้ฮวดไช้ อั่งเปาตัวตัวไ้; จินกลาง: ซินเจ็งหฺรูอี้ ซินเหนียนฟาไฉ หงเปาตัวตัวเก้ย) แปลว่า ปีใหม่นี้ ขอให้สมปรารถนา มีแต่ความสุขมั่งคั่ง โชคดีร่ำรวยตลอดปี (ขอให้ได้รับซองอั่งเปาเยอะ ๆ)

จากบทความนี้คงสามารถทำให้ผู้อ่านพอจะเห็นภาพโดยสรุปแล้วว่า “อั่งเปา” กับ “แต๊ะเอีย” ไม่เหมือนกัน เพราะ “อั่งเปา” เป็นแค่ “ซองแดง” เป็นแค่อุปกรณ์ประกอบประเพณีเท่านั้น แต่ “แต๊ะเอีย” คือกิจกรรมหรือประเพณีในการอวยพรด้วยการมอบเงินนั่นเอง

สุดท้ายนี้ขอให้ตอนแต๊ะเอียทุกคนได้รับซองอั่งเปากันเยอะ ๆ นะคะ

เอกสารอ้างอิง

1. Wasai LLC. Chinese New Year 2019: Red Pockets [Internet]. 2018 Jul 1 - [cited 2019 Feb 7]. Available from: <https://chinesenewyear.net/red-pockets/>
2. excella-admin. บทความ: ทำไมถึงเรียก อั่งเปา แต๊ะเอีย มีที่มาจากไหน. Educatepark.com [อินเทอร์เน็ต]. 24 ม.ค. 2559 - [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ก.พ. 2562]. เข้าถึงได้จาก: <https://excellamattress.com/บทความ/ทำไมถึงเรียก-อั่งเปา-แต๊ะเอีย-มีที่มาจากไหน.html>
3. แม่น้องเล็ก. Tips For Parents: ตรุษจีน กับความหมายของซองอั่งเปาและแต๊ะเอีย. Amarin Baby&Kids.com [อินเทอร์เน็ต]. 1 ก.พ. 2562 - [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ก.พ. 2562]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.amarinbabyandkids.com/family/family-activities/ความหมายของซองอั่งเปา-แ/>
4. 刘必意. เทศกาล และขนบธรรมเนียมประเพณี: 春节 เทศกาลตรุษจีน. ภาษาจีนดอทคอม "เปิดโลกอักษรจีน เปิดโลกภาษาจีน" [อินเทอร์เน็ต]. 26 ม.ค. 2554 - [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ก.พ. 2562]. เข้าถึงได้จาก: <http://pasajeen.com/เทศกาล-ตรุษจีน-春节/>